

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 krone, za Ogrsko 5 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne šte. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje šte. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastoj, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/6 strani K 10— za 1/10 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 11.

V Ptuj v nedeljo dne 14. marca 1915.

XVI. letnik.

JOŽEF FLECK,

prošt, nadžupnik in mestni župnik ptujski, jubilejni mašnik, knezo-škofjski konzistorijalni svetovalec, vitez „Železne krone“ tretjega razreda, dekan in ud mestnega šolskega sveta v Ptuj.

Nemila, neizprosna smrt nam je vzela našega velespoštovanega, obče priljubljenega, milostljivega gospoda prošta ptujskega, Jožefa Flecka. Pred kratkimi dnevi je še opravljal svoja duhovniška opravila natančno in vestno kot bi bil še v takozvanih najboljših letih, in danes že počiva njegovo telo tam pred mestom med svojimi župljani (farmani), katere je on v zadnjih osemnajstih letih spremljal k večjemu počitku. Med delom v vinogradu Gospodovem se ga je angelj smrti dotaknil s svojimi peruti ter spremljal njegovo dušo gor v sveta nebesa, da prejme v Veličanstvu božjem plačilo, ki je pravičnim obljubljeno. Še pred kratkimi dnevi je delil osebno in sam vsej ptujski vojaški posadki, ki šteje približno poldrugi tisoč mož, angeljski kruh, in takrat pač ni mislil, da bo on preje stopil pred Večnega sodnika kot katerisibodi izmed teh obhajancev, ki imajo v kratkem v luti, smrtonosni boj odriniti. Mislil si je najbrž, da je marsikateremu dal popotnico na pot v večno življenje, da ga naj krepča in podpira v dosegu srečnega cilja... ne slutet, da je sam že došel pred njo, le mali korak še, — do nja.

Rajni prošt Fleck pa ni bil samo vzgledni duhovnik, bil je tudi vzorni državljani. Bodisi med kmeti, bodisi med tžani ali mestjani, povsodi si je želel, vedel in tudi znal srca domačinov pridobiti in njih ljubezen kakor spoštovanje trajno obdržati. Slovenci kakor Nemci, katoličani kakor drugoverci, vsi brez razločka so ga čislali in častili, kajti tudi on ni delal razločka med njimi, temuč v vsakem človeku le videl svojega sodržavljana, — svojega bližnjega.

Vesten kot duhovnik bil je tudi vesten državljani. Vpošteval je vedno, da je sloga in sporazum temelj edinosti, bodisi v družini, v občini ali v državi. Kjer tega ni, tam nastane nemir, zavladava prepir, pride boj in preti — razpad. Na odličnem mestu, katero je zavzemal v svojih zadnjih osemnajstih letih tukaj, v Ptuj, se je vedno in povsod ravnal po načelu, ki bi naj služilo vsakemu v vzgled, na katerega gleda toliko oči in poslušala toliko ušes!

Prošt Fleck je dobro vedel, da dober vzgled vleče medtem ko beseda večinoma samo miče. Posebno je imel si vedno pred očmi, da premore na višjem mestu lep vzgled več kakor vse še tako ostre pridige in dobronamenjeni nauki, vsi paragrafi civilnega in kazenskega zakonika. Njegovo mirno življenje v tih prostijih v sredi med svojimi someščani bilo je lepši in vspešnejši nauk, kakor še tako gronovite pridige v cerkvi ali navduševalni govori v kaki z občinstvom nalačeni dvorani. Njegova složnost s svojimi someščani ostala boče Ptujčanom nepozabna, in ne samo ugledni uradniki, obrtniki in hišni posestniki, temuč tudi najzadnji rokodelci in dninar se bodo še po dolgi letih dobro spominjal rajnega prošta Flecka ter mlajšemu zarodu rekli: Ja, to je bil mož po volji božji, vreden svetih nebes. R. i. p.

Življenjepisni podatki o rajnem proštu J. Fleck-u.

V poudeljek ob 10. uri predpoldne se je vršil v Ptuj pogreb mil. g. prošta Jožefa Flecka. Ž njim je izginila v grob častiljiva in velečislana oseba glavarstvene duhovščine. Rajni je bil rojen dne 29. marca 1829 v Senci ob Savi. V duhovnika je bil posvečen dne 23. julija 1857. Služboval je kot kaplan v Spodnjem Dravogradu, Slov. Gradcu, pri predmestni župniji Matere Milosti v Mariboru, kot stolni mestni kaplan v Mariboru in nato kot stolni vikar. Leta 1881 je dobil župnijo Lembah pri Mariboru, leta 1886 je postal dekan v Jarenini, leta 1897 je postal prošt in dekan v Ptuj. Knezoškofjski duhovni svetnik je postal leta 1886, konzistorijalni svetnik pa leta 1889. Povsod, kjer je služboval, je bil radi svoje ljudomilosti zelo priljubljen. Bil je častni občan raznih spodnještajerskih občin. Cesar ga je že pred leti povzdignil v viteza III. reda železne krone.

Kako priljubljen in spoštovan da je bil rajni prošt ptujski, pokazal je njegov pogreb. V mestni farni cerkvi poslovi se je v imenu rajnega od svojih župljanov in duhovnih sobratov č. g. F. Moravec, stolni in mestni župnik in dekan mariborski. Zadušnice v cerkvi so trajale dve uri. Kljub skrajno slabemu vremenu udeležilo se je pogreba obilo občinstva. Izmed udeležencev morajo se posebno omeniti sledeči p. n. gospodi: Predstojnik ces. kr. okrajnega glavarstva dr. Evgen vitez Netolcčka s svojimi uradniki, kot namestnik obbolelega mestnega župana podžupan Johan Steudte s vsemi občinskimi svetovalci, stotnik Rosenberger kot poveljnik ces. in k. vojaške posadke z večimi častniki, deželno-sodni svetnik dr. Artur Doleschell s svojimi uradniki, predstojnik mestnega urada Leopold Girtler kot zastopnik uradništva mestnega magistrata; zastopani so bili vsi uradi in oblasti ptujске. V sprevedu bilo je opaziti vso šolsko mladež iz mesta in okolice. Gospod gimnazijski ravnatelj dr. Schöbinger se je s vsemi gg. profesorji in dijaki udeležil pogreba. Nadalje župan z Brega pri Ptuj, Maks Straschill z nekaterimi občinskimi odborniki; ptujsko veteransko društvo in zastopniki vseh drugih društev. Videti je bilo mnogo meščanov kakor tudi obilico ljudstva iz okolice, — dolg, slovesen spreved se je pomikal skozi mestne ulice, kjer so bile prižgane plinove svetilke s črnim pajčolanom ovite. Raz mestne hiše je v znak občne žalosti plapolala črna zastava.

Naj v miru počiva, časten nam ostane nja spomin!

Karakteristične poteze iz življenja rajnega prošta ptujskega.

I.

Snidel sem se te dni z nekim stari m znanecem. V najinem pogovoru prišla sva tudi na rajnega prošta. Kmalu sva bila edina, da je rajni bil mož poštenjak, vzorni duhovnik in dober oče svojim župljanom.

Znanec mi nato pove naslednjo mično dogodbo: „Imel sem pred nekaj leti svojo hčer v kuhinji proštovi, da bi se ondi v kuhanju in drugih „kuhinj-

skih vedah“ izučila. Nekoč me pride gospod prošt obiskat. Vpraša me: „No, gospod J. J. kako pa še kaj? Kako se imate?“ Odgovorim mu: „Hvala, milostljivi gospod prošt, še že gre nekako. Zdrav sem z družino vred, hvala bogu, in drugače še tudi velja. Kakor Vam je znano, imam svojo pokojnino (penzijo) in zraven te še tudi sedaj v svojih starih letih nekoliko zaslužim. Samo nekaj mi mil. g. prošt ne vzamite za zlo! Prosim Vas. V cerkev namreč ne grem več kakor poprej. In to ste morebiti osebno opazili, ali — mogoče — praviti slišali.“

G. prošt se je na te besede nasmehnil ter djal: „Kako je pa to prišlo, moj dragi?“ Moj odgovor: „Bilo je tako. Ko sem bil pred nekaj tedni v mestni farni cerkvi in molil pred oltarjem Brezmadežne, obšel me je hipoma hud mraz. Posebno zaskelelo me je v glavi, katero imam že precej plešasto. Morebiti sem bil nekoliko pōten. Kratko rečeno: trpel sem takrat velike bolečine, ki se še do danes ponavljajo. Tako stoji stvar.“

Zopet se je nasmehnil g. prošt in odgovoril: „Mnogo, zelo mnogo poznam ljudi, ki prihajajo v cerkev prepogostoma, sklepajo tamkaj roke kvišku kakor na to učeni psički, drugače pa živijo in se obnašajo, da tega Vam nočem opisovati. Mnogo, mnogo poznam takih bogohincev in hinavcev. Hvala Vam za Vašo odkritosrčnost in bodite uverjeni, da ste meni ljubši Vi, kakor kateribodi onih, katere sem brez imena omenil. Vera in bogočastje je na domu kristjana — bi rekel — še bolj potrebna kakor v cerkvi. Ostanite mi zdravi! Z bogom!“

Zlata vredne besede, ki jih je slišal od rajnega mil. g. prošta mož, koga je naslov se izve v uredništvu „Stajerca“, ako kdo zahteva.

II.

Bilo je pri koncu osemdesetih let v minulemu stoletju, ko sem prišel nekega dne, kakor večkrat, po opravkih v Maribor. Kot nekaj nadavek k neodložljivim opravkom pa se sliši tudi, da gre človek po izvršeni dolžnosti malo v krčmo, — posebno v mestu. Tudi jaz sem takrat in vsakokrat tako storil. Bilo je v gostilni „pri grozdu“ („zur Traube“). Prideta tje tudi eden duhovnik — tačasni jarenjski dekan Fleck — in nek kmet ter se vsedeta k sosednji mizi.

Sedaj sem imel priliko slišati ta-le razgovor: „Pa mi bodete, častivredni, res pomagali iz moje zadrege, kakor ste mi obljubili? Veliko uslugo bi storili s tem meni in moji družini! Vedno bi bil Vam hvaležen.“ Tako kmet. Dobil je nato sledeče za odgovor: „Mislim, da me poznate in veste, da nisem samo duhovnik temuč tudi mož-beseda. Kar obljubim, to tudi storim. Znano mi je, da ste sedaj brez lastne krivde v budih škripcih, iz katerih Vas hočem rešiti; sla boveda toraj hitro, ko se malo od slabe vožnje oddahneva, na kraj, kjer bodete dobili na mojo besedo gotovo pomoč in sicer kolikor je potrebujete. Tako, zdaj pa bodite potolaženi in mirni kakor je mirna moja vest, ki mi pravi: Dopričal si, da imaš ljubezen do bližnjega.“

Svetovna vojska.

Naši na vseh bojnih frontah napredujejo. — Bitka pri Stanislavu se nadaljuje. — Obstreljevanje Dardanel. — Nemški uspehi na vzhodu in zapadu. — Anglija v škripcih. — Nevtralni se gibljejo.

Avstrijska vojna poročila.

Dunaj, 8. marca. (Uradno).

V nekaterih odsekih bojne fronte na Rusko-Poljskem bili so včeraj ljuti boji; posamezni niso bili daleč drug od drugega. Naša artiljerija streljala je dobro ter ruske oddelke prisilila, da so se morali z velikimi izgubami umakniti in nam svoje pozicije prepustiti.

V Karpatih trajajo boji za ugodne višine na večih krajih naprej, a ponočni napadi Rusov so bili povsod odbiti. Vjeli smo 8 oficirjev in 570 mož. V južni Galiciji je mir.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Dunaj, 8. marca. (Uradno).

V bojih na Rusko-Poljskem, ki še trajajo naprej, dosegli smo mnogo vspehov. Vrgli smo sovražnika iz večih prednjih oporišč iz strelskih črt ter mu prizadjali mnogo izgub.

Tudi v zapadni Galiciji je imel naš sunek enak uspeh, ko smo pri Gorlicah sovražno črto na nekaterih krajih predrli in po krvavem boju neko važno postojanko zavzeli. Vjeli smo več oficirjev in čez 500 mož.

V Karpatih so trdovratni boji. V okolici Lupkova so Rusi začeli z velikimi močmi napadati. S pritego novih moči so Rusi svoje zredene vrste spopolnili in jih s vsemi sredstvi naprej porinili in kljub težkim izgubam trikrat do naših postojank prodrli. Vsakokrat pa je bil njihov zadnji naskok za nje od naših vrst uničujočo dbit. Na stotine mrtvih leži pred nami. Na nekem drugem odseku bojne fronte so naši, ko so ruski napad odbili, se nenadoma na sovražnika vrgli, si prisvojili močno zasedeno višino ter vnovič 10 oficirjev in 700 mož vjeli. Na neki sosednji višini bilo je vjetih 1.000 Rusov.

V južno-vzhodni Galiciji je imela sovražna kavalerija pri svojih napadih občutne izgube.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

General in usmiljeni brat.

Resnična dogodba.
(3. nadaljevanje).

Rekel mu je namreč: „Najbrž bo za obed pri knežji prevzišenosti še za kake pol ure prerano. Toda pojdite tukaj gor k dvorniku! Temu je naročeno, da mora Vas kakor tudi vsacega drugega povabljenega gosta do začetka gostovanja kratkočasiti.“

Schröder je storil, kar se mu je velelo. Dvornik, mož jako dostojnega vedenja, ga je pozdravil izvanredno prijazno, mu v novem stanu voščil obilo sreče ter ga izpraševal — toda na prav rahljočen način — o njegovih razmerah v dosedanjem življenju. Povedal je, da je včeraj prevzišeni knez dvakrat o njem omenil in se prav pohvalno izrazil; sploh je dvornik storil vse, da bi gosta prijetno zabavljaj in mu čas krtil. Toda nanagloma, kakor bi se še-le sedaj spomnil, reče Schröderju: „Veste kaj, gospod! Malo šalo bi si lahko dovolili. Čisto dobro in pravilno se Vam ta uniforma vendar ne prilaga. Prevzišenemu pa jako ugaja, ako ima vojaka pred seboj, na katerem se vidi uniforma kakor bi bila nanj vltita. Tukaj v sosednji sobani leži druga, popolna uniforma in ta — glavo bi zastavil — se bode Vam veliko bolj prilagala. Poskusite enkrat! Oblecite jo!“

Odprl je pri teh besedah vrata v stransko sobano in Schröder, kateremu se je ta predlog

Dunaj, 9. marca. (Uradno).

Na fronti severno Visle trajajo artiljerijski boji naprej.

Južno od Luposzna smo ruske napade brez truda odbili. S prodiranjem pri Gorlicah smo ujeli mnogo Rusov. Pridobljene postojanke smo vkljub trdemu odporu sovražnika povsod obdržali. V karpatški fronti sovražniki svoje napade neprenehoma ponavljajo, zdaj z večimi, zdaj z manjšimi močmi, kakor jim pač krajevne razmere dopuščajo. Tako smo odbili tudi včeraj nekaj silovitih napadov Rusov, ki so prišli že do naših zasek; imeli so pri tem velike izgube. V tej bojih ujeli smo nadaljnih 600 Rusov.

Vsled v zadnjih dneh v Karpatih nastalega slabega vremena zahtevajo operacije od naših v fronti stoječih krdel neznanske napore. V trajni dotiki s sovražnikom stoje naša krdela po dnevu in ponoči v ognju, ter so mnogokrat primorana v hudem mrazu in debelem snegu prodirati, ali pa se v svojih postojankah proti mnogo številnejšemu sovražniku braniti. Zadržanje naših vrlih krdel kakor vsacega posameznega moža, ki je pri teh bojih udeležen, je čez vse hvalevredno.

Namestnik generalštabnega šefa: pl. Höfer, fml.

Hud mraz v Karpatih. — Brezuspješni ruski poizkusi ob Pilici.

Dunaj, 10. marca. Vojni poročevalci poročajo: V Karpatih je ponoči 15 stopinj mraza. Jugovzhodno od Dnjestra so Rusi nekaj dni sem ustavili svoje napade. Severovzhodno od Črnovic so se vršili neznatni spopadi sprednjih straž.

Ob Pilici so Rusi brezuspješno poizkušali zopet osvojiti pridobitve zaveznikov.

Boji v Karpatih.

Budimpešta, 9. marca. Poročevalec lista „Magyar Hirlap“ poroča iz Ungvarja: Vče-

nekako čuden zdel, mu je sledil bolj iz radovednosti kakor iz pokorščine. Ko je zapazil na neki mizi popolno oficirsko uniformo in zraven nje še sabljo s portepejem, se je nekako zganil in odločno zatrdil, da te uniforme nikakor ne bo oblekel in da je sploh obleči ne sme. Kako dolgo da ima kot prostak služiti, je popolnič od volje knežje prevzišenosti odvisno. Brez izrečnega knežjega povelja — čeravno mu službeni predpisi še niso znani — se ne bo predrznil s poskusom te sorte.

„No, ali niste danes kot gost h kneževi mizi povabljeni?“

„To pa.“

„In ne veste, da smejo obedovati pri tej mizi samo oficirji? Ali ne spoznate namigljaj, katerega je Vam dal knez že s samim povabilom? Drzno sprejmite moj predlog! Menim Vam dobro, temeljito sem prevdaril kar Vam svetujem in svojo glavo zastavim za vsako oškodovanje.“

Še je trebalo prigovarjanja, pa polagoma zdelo se je Schröderju vedno verjetnejše, da je ta skrbljiv mož najbrž le nekaj (legat) Sprachrohr višjega povelja in da je ta uniforma njemu namenjena knežje darilo. Obleče jo toraj in komaj je bil s tem opravljen gotov, se je že slišal klic k obedu. Vedno še nekoliko v negotovosti odzval se je klicu z nekako bojazljivostjo. Vstopil je v obedno dvorano. Oči vseh so bile nanj namerjene, toda komaj ga je Liechtenstein zagle-

raj so Rusi pri čudovito lepem vremenu zopet napadli. Na zahodni fronti je prišel nek ruski bataljon vsled uspehov našega topništva v naše vjetništvo. V tem boju je položaj naših čet zelo ugoden, četudi sovražnik neprestano dobiva ojačenja.

Budimpešta, 9. marca. „Esti Ujsag“ poroča: Boji so se zopet pričeli. Najvažnejši dogodek je bil med prelazoma Lupkov in Užok. Naše čete so naskočile več važnih ruskih višinskih postojank in jih kljub najlutejšim ruskim protinapadom obdržale.

Nemško vojno poročilo.

Berlin 8. marca. Iz velikega glavnega stana se poroča:

Naše gibanje severno-zapadno od Grodna se vrši po načrtu. Ponočni napad Rusov na Mocarce, severno-vzhodno od Lomze smo odbili.

Tudi zapadno od Praszynysz smo ruske napade odbili.

Naši napadi južno-vzhodno od Rawe so bili vspešni. Vjeli smo 3.400 Rusov in jim odvzeli 16 strojnih pušk.

Najvišje armadno vodstvo.

Berlin, 8. marca. Veliki glavni stan. Južno Augustowa so bili Rusi poraženi in imeli velike izgube.

Pri Lomzi trajajo boji naprej. Zapadno od Praszynysz in vzhodno Plocka bili so ruski napadi brezuspješni.

Pri Rawi so naši dva ruska napada odbili.

Poskusi ruskega prodiranja v okolici Nowe Miasto so bili brez uspeha. Vjeli smo tamkaj 1.500 Rusov.

Najvišje armadno vodstvo.

O Dardanelih.

Ni sedaj prvokrat, da so združene angleške in francoske bojne ladje pred Dardanelami.

dal, mu je že od daleč zaklical: „Dobrodošli, gospod lajtenant, dobrodošli! Uniforma se Vam izvrstno prilaga!“

Ravno tega dne poslal mu je knez tudi še prav lepo darilo v zlatu pod imenom predplače, da bi si zamogel vse tako uravnati, kakor njegovemu stanu pristojno. Po četririh mesecih imenoval ga je svojim adjutantom, po dveh letih povzdignil v stotnika in tudi major je kmalu postal. Pa je bil tudi vreden take izvanredne sreče zavolj svojih znanosti, svoje natančnosti v službi in zavolj svoje poštenosti. Celotisti, katere je Schröder v povišanju prekosil, rojeni Avstrijci so inozemcu, tujcu pripoznali, da je le po zasluženju tako naglo stopal višje.

III.

Medtem ko je Schröder kot poročnik (lajtenant), stotnik in kot major svojo službo opravljaj in se neprenehoma kneže naklonjenosti veselil, nikoli ni pozabil svojega brata, akoravno ni dobil nikakoršnega obvestila od njega samega in tudi ne od druge strani o njem. Pomisliti namreč moramo, da v tedanjih časih pošta ni bila tako urejena kakor sedaj in da so tudi časniki izhajali le v malem številu, v mali obliki in povrh tudi še redkoma.

Brat našega Schröderja sicer ni našel tako srečne poti, a vendar je bila zaradi mnogih ovinkov in klancev znamenita.

(Dalje prihodnjik.)

Tudi 14. junija 1853. leta so se ondi zbrale pričakovale sovražnika, ki pa takrat ni bil Turek temuč — Rus, ki je že stoletja sem imel skomino po tem ključu do orijenta. Misli je, da je ravno pravi čas, se ga polastiti. 40.000 Rusov zasedlo je Moldavo in Vlaško (današnja Rumunija), ki bi imeli na povelje to danjega cara Nikolaja I. proti Carigradu marširati. Turčija je vsled tega poslala Rusiji svoj ultimatum, s katerim je zahtevala, da mora Rusija v teku petnajstih dni svoje čete iz zasedenih dežel umakniti. To zahtevo so Rusi odklonili in posledica je bila, da so Turki, Angličani in Francozi sklenili pogodbo, da bodo se skupno bojevali za obrambo Turčije. Pridružila se je jim še Sardinija, ki ni mogla trpeti, da bi Rusi v Sredozemskem morju si večjo oblast prisvojili. Največje zasluzilo za svobodo Evrope pa gre Avstriji, ker se je zaveznikom pridružila in Ruse primorala svoja krdela umakniti, ko so proti sklenjeni pogodbi čez Donavo prodri in začeli trdnjavo Silistrija oblegati. Glavna ruska moč se je nato zbrala pri Sebastopolu. Ko je ta trdnjava po dolgotrajnih in izvanredno srđitih bojih padla, bila je končana takozvana krimska vojska.

Anglija in Francija ste z ogromnimi žrtvi svoj namen dosegli: samostojnost Turčije bila je rešena in Dardanele naj bi bile za vse večne čase za Ruse zaprte. Dne 30. marca 1856 so podpisali v Parizu mirovno pogodbo Anglija, Francija, Avstrija, Prusija, Sardinija in seveda kot glavna nasprotnika tudi Rusija in Turčija. Vsa Evropa je toraj pripoznala nedotakljivost Dardanel kot temeljni pogoj za ohranitev evropskega miru in ravnotežja. Sedaj pa so zopet angleške in francoske bojne ladje pred Dardanelami in sicer z namenom, pogodbo razveljaviti v korist Rusije, katero ste preje z veliko težavo prisilile, da jo je podpisala. To je „narobe krimska vojska,“ na glavo postavljena svetovna zgodovina, brezumnost, toda mogoče — ne brez metode.

Boj za Dardanele ne pomeni drugega kakor da hoče Anglija Rusijo prisiliti, da izkrvavi do zadnjega kozaka ali pa da se svojim večstoletnim sanjam o Dardanelih odpove.

* * *

Asquith je rekel, da je podjetje v Dardanelih v političnem kakor tudi v stratežnem oziru zelo dobro premišljeno. Ladijski mogočni topovi grme proti dardanelskim trdnjavam in imajo to politično naročilo, da se naj sliši njihov jeklen glas tje v Petrograd in se ondi razume, da bode Rusija dobila izročen ključ do izhoda, ako še nadalje pusti svoja ljudstva v korist Anglije izkrvaveti.

* * *

Ruski častnik „Rječ“, ki stoji z vlado v ozki dotiki pisal je nedavno glede Dardanel v uvodnem članku:

Nevtralizacija Dardanel bi bila za Rusijo najmanj ugodna rešitev in zato Rusija ne bo nikdar v to privolila. List zato zahteva vojaških odredb, ki bodo to možnost izključile. Rusija je svojim zaveznikom sicer hvaležna za pomoč francosko-angleškega brodogoja, toda v odločilnem trenutku morajo biti Rusi sami zraven. Odločitev glede Dardanel je za Rusijo prevažna in tako zapletena, da ne sme zamuditi nobene prilike, ki bi jo postavila pri odločitvi šele v drugo vrsto.

* * *

Istotako je pred kratkim pisal bolgarski list „Hambana“ sledeče:

Vprašanje je za Bolgarijo ravno tako važno kakor za Turčijo in za Rumunijo. Korist Bolgarije zahteva, da ostanejo Dardanele turške. Želimo uspeh turškemu orožju ob obrambi Dardanel, ker je turški uspeh naš uspeh. Kdor med Bolgari želi, da osvoji Dardanele kaka velesila, ne misli na Bolgarijo in na njene ideale.

* * *

Dopisniku berlinske „Kreuzzeitung“ je nek bivši bolgarski minister, ki bo skoro zopet aktivno posegel v politiko in dobro pozna vlad-

ne namere, glede ruskih načrtov zaradi Dardanel rekel sledeče: Ta načrt bo v Bulgariji zadel na najskrajneši, silovit odpor. Vsak Bolgar bo dal življenje za to, da Carigrad ne bo ruski. Noben razumen in domovinsko čuteč Bolgar ne more dvomiti, da homo takoj stopili na stran Turčije, če bi hotela Rusija vzeti Carigrad.

Bojne moči zaveznikov pred Dardanelami.

„Wiener Allgem. Tagblatt“ poroča: „Times“ poročajo: Združeno brodogje pred Dardanelami ima sedaj na razpolago 38 angleških bojnih ladij z 212 305 cm. topovi in 21 francoskih bojnih ladij z 106 38 cm topovi. Prišteti je treba še osem 38 cm topov popolnoma novega angleškega naddreadnoughta „Queen Elizabeth“. Stevilo čet, ki so pripravljene, da se izkrcajo, je naraslo na 40.000 mož. Pride še 6000 mož francoske mornariške pehote, katero so 28. februarja vkrcali za Dardanele.

„Grazer Volksblatt“ piše: Neapeljski dopisnik „Corriere dela Sera“ poroča: Moštvo francoskega parnika „Patrie“, ki se je pripeljalo v Neapelj, pripoveduje, da se je odpeljala v terek iz Marseilla izkrcavalna armada v Dardanele. 20.000 mož z vojnim materijalom se je vkrcalo na 11 velikih parnikov. Transport spremljajo 4 angleške in 3 francoske oklopnice in veliko torpedovk. Spremljajo ga najbrže tudi podmorski čolni. Baje je v Toulonu pripravljenih še 20.000 mož, da se odpeljejo v Dardanele.

3000 strelav na dan.

Berlinska „National-Zeitung“ poroča, da oddajo angleško-francoske ladje vsak dan na dardanelске utrdbе okrog 3000 strelav, od katerih pa navadno le 15 zadene. Turki pa oddajo navadno na sovražne ladje le po 100 strelav na dan. Ob enem so Turki zadnji čas pritegnili na oba dardanelska bregova zelo mnogo vojaških čet, med temi tudi mnogo težke artiljerije.

V Kavkazu Rusom slaba prede.

V kavkaški fronti se Rusi in Turki neprenehoma napadajo, a prvi se morajo povsod umakati. Pri Vessile južno Korne sta dva ruska kavaljerjska polka, močna 15000 mož, Turke napadla in akoravno sta imela seboj dve strojni puški, bila premagana in sta v divjem begu se umaknila v severni smeri. Na bojišču pustili so Rusi 200 ranjencev in eno strojno puško, vrh tega so jim Turki uničili dva topova.

Bombardiranje Smyrne.

Pred petimi dnevi bombardirali ste dve sovražni oklopnici obrežne forte pri Smyrni

Dardanele.

Vdručič že obstreljujejo v tej vojski angleško-francoske bojne ladje Dardanele. Sedaj je kakih 59 velikih bojnih ladij in mnogo manjših križark in torpedovk tamkaj zbranih, ki bruhajo svoj ogenj na turške trdnjave, zabranjajoče vhod v Dardanele. Posamezni forti so hudo trpeli, pa tudi tri oklopnice zaveznikov bile so močno poškodovane. Nadaljno prodiranje bode najbrž onemogočeno — vsaj za sedaj — vsled obilice ondi položenih min ter notranjih fortov. Napada s strani suhe zemlje se Turki ne boje, ker imajo ondi zbrano močno armado. Zaveznika bi morala imeti najmanje kakih 250.000 mož, ako bi hotela Turke na suhem napasti teh pa njima manjka.

toda brez uspeha. Gromelo je tri ure brez sledka. Naslednjega dne se je pridružila angleškimi še ena francoska oklopnica, spremljana od peterih iskačev min. Bombardiranje je zopet trajalo vedrigo uro. Sedem turških strelav zadelo je veliko sovražno oklopnico, ki je pričela boj Eden iskač min se je potopil. Ob obojih dneh izgubili so Turki skupno samo četrto mrtvih in sedmero ranjencev.

Ruske rezerve.

V listu „Messaggero“ izjavlja neki ruski diplomat (veleposlanik Krupenski), ki hoče očitno ublažiti velik vtis zadnjih ruskih porazov v Italiji, da bodo Rusi navzlic vsem težočam svoje sovražnike „vpehali in obrabili“. Rusija, da ima sedaj 4 milijone vojakov na bojišču, nadaljnih 800.000 mož s 5000 častniki je pripravljenih na odhod v fronto. Lahke artiljerije je dovolj, težko dobavlja Japonska. Orožarne izgotavljajo dnevno 20 milijonov patron in 5000 pušk. V razgovoru „svetuje“ omenjeni diplomat Italiji, da naj se vendar ne zadovolji z drobtinicami, ki jih ponuja Nemčija.

Učinek 42-centimefrskih krogel v Przasznyszu.

Petrogradska poročila o bojih pri Przasznyszu govore o strašnem učinku 42-centimetrskih krogel. Vsaka krogla je imela strašen učinek. Kjer je krogla zadel v zemljo, je napravila 6 m široke in 2 m globoke luknje.

Slava našega III. kora.

Moštvo našega III. kora se proti Rusom, kateri so navadno vsepovsod in vedno v veliki premoči, trajno tako junaški bori, da si je prisvojil v naši armadi častno mesto z imenom „železni kor.“ Ne moremo si predstavljati velikosti knjige, v kateri bi bili popisani vsi junaški čini moštva in oficirjev tega kora in če bi se tudi z najmanjšimi črkami v njej zabeležili.

Najmlajši pešpolk tega kora je spodnještajerski infanterijski regiment šte. 87, ki je prišel v sedanji velikanski vojski prvokrat v ogenj. Eden bataljon tega polka je sicer v letih 1897 in 1898 že sodeloval pri zasedbi Krete in drugi je bil po bukarskem miru detaširan v Skader, toda v boj nobeden ni prišel.

Krvavi krst prejel je 87. polk v Galiciji. Pri Lembergu in Grodeku so se vojskovali spodnještajerski fantje in možje tako junaško, da so se celo oficirji čudili njihovi navdušenosti in hrabrosti in tudi sovražniki strmeli nad svojim nasprotnikom, ki se ni umaknil, čeravno se je

10153

moral boriti posamezni mož proti šesterim borilcem.

Najslavnejši dan pa je bil za III. kor dan bitke pri Przemyslany. Tri ruski kori stali so tukaj štajerskem nasproti, ki so kot jeklena stena odbijali strašen sovražnikov naval. Sledile so bitke pri Novem-Miastu, pri Radymnu, kjer so se zopet morali boriti z mnogo številnejšim sovražnikom. Zopet je III. kor sijajno dokazal upravičenost do imena: železni kor. Kdo bi hotel vse hrabre čine našega kora na karpatskih in galiških bojiščih naštetih, bi moral popisati sploh vse bitke v teh krajih. Lipna, Czerne, Kastelik vrh so najnovejša imena slavnih dni železnega III. kora.

0 42 centimeterskih možnarjih.

O teh velikanskih možnarjih, s kojimi so Nemci premagali že marsikako takozvano nepremagljivo trdnjavo in s temi svojimi uspehi presenetili ves svet, piše z dovoljenjem nemškega armadnega vodstva nek profesor sledeče:

Ta velikan tehta sam ob sebi 1.275, podstava pa 750 meterskih stotov. Razložiti se da v 172 posameznih delov in za njih skupno prevoznjo je treba 12 železniških vozov. Dolžina cevi znaša 5 metrov. Kroglja tehta 400 kilogramov, dolga je 1268 milimetrov in da je debela 42 cm, pove že ime. En sam strel tega orjaka stane 11.000 mark ali 12.760 kron. Da se možnar naravna na cilj, treba je k temu 6 ur; toda potem pa tudi natančno zadene, kajti k največjemu zgreša krogla le za pol metra. Moštva potrebuje 200 mož, ki imajo takrat, ko se ima sprožiti, vsi varstvene kape na očeh, na nšesih, na ustah in nosu in se morajo v daljavi 500 metrov od možnarja po dolgem na zemljo vleči kadar se ima možnar sprožiti. Kako strašanski da je pok, povzamejo lahko iz tega, da se vsled silovitega pretresa zraka v okolju 4 kilometrov vse šipe na oknih zdrobe.

Na Lüttich so Nemci streljali iz teh možnarjev iz daljave 22-8 kilometrov ter usmrtili s prvim strelom 1.700, z drugim pa 2.300 nasprotnikov. Trdnjavi Maubege in Namur ste vsaka dobili le po dva strela, a učinek je bil tako grozovit, da ste se obe brez pomisleka takoj udali. Dostavno gre še opomniti, da določijo popred s pomočjo strelcev iz nekoliko manjših topov daljavo do cilja, predno uredijo tega velikana k oddaji strela. Gre toraj nekako polagoma, a s čudovito natančnostjo in z velikanskim uspehom.

Na bojišču je vsak tak velikan podminiran in prideljen inženir ima povelje, ga s pomočjo napeljene žice (Draht) v zrak razstreliti, ako bi bila nevarnost, da bi ga znali sovražniki zapleniti. Taki so toraj tisti 42 cm možnarji, katerim nemški vojaki pravijo „debela Berta.“

Kako je postal Hindenburg nadpoveljnik na vzhodu?

Na raznovrstne načine se je že pisalo, kako da je Hindenburg postal poveljnik na vzhodu. S prvega se je reklo, da ga je prišel general Ludendorff nagovarjati, naj bi prevzel to važno nalogo, a Hindenburg bi se bil branil. A vse te vesti niso bile resnične, resnična je namreč ta-le. Dne 23. avgusta ob štirih popoldne je dobil Hindenburg telegrafično povelje, da mora biti za vojsko pripravljen. Povelje ni vsebovalo nikakih nadaljnjih instrukcij kakor to, da mora ob treh ponoči vstopiti v posebni vlak (Extrazug), ki bo tačas skoz Hanover vozil in da bo moral neko visoko poveljništvo prevzeti. Pač pa je stalo v telegramu, da ga bo pričakoval v omenjenem vlaku njegov prihodnji generalštabni šef, ki mu bo zadevo polvoljno razjasnil. Ta generalštabni šef je pa bil — kakor danes vsakdo ve — takratni generalmajor Ludendorff. Ob treh ponoči sta se takrat Hindenburg in Ludendorff prvokrat snidla pred svojo usodepolno vožnjo na vzhod. Tako je prejel Hindenburg nadpoveljništvo črez vse armade, ki se imajo na vzhodu Nemčije proti miljonskim armadam Rusije bojevati.

Kam bo krenila Grška?

Venizelos demisjioniral. V tretotku, ko je angleško-francosko brodogojstvo začelo obstreljevati Dardanele, da si odpre pot v Carigrad, je stopilo pred Grško veliko in težko vprašanje: Kam se naj obrne, ali na stran trozveze, ali na stran tripotentente ali pa naj ostane nevtralna. V interesu Rusije je vsekako, da Carigrad ne postane last Rusije in da bi postal nevtralnno mesto. Dne 5. t. m. je bil v Atinah kronski svet, na katerem se je razpravljalo o tem vprašanju. Izdani komunikne ne pove ničesar kako se je kronski svet odločil, pač pa se uradno poroča, da je odstopil ministerski predsednik Venizelos in sicer zaradi tega, ker se kralj ne strinja več z njegovo politikom. Kako stališče je Venizelos zastopal glede Dardanel ni znano. V uradni brzojavki vzbuja pasus o ovacijah, ki jih je prirejela množica Venizelosu posebno pozornost.

Bolgarija sumniči Grčijo.

Zapletljajji na Balkanu postajajo vedno resnejši. Tako se n. pr. javi iz Sofije: K. B. Sofija, dne 9. marca. Vpoštevajoča negotovo in nezanesljivo zadržanje Grške je bolgarska vlada mobilizacijo razširila. Pri Trnovem je zbranih že 100.000 mož, kakor se pravi. Istotako stoje na srbski meji že mnoga bolgarska krdela. Tukaj vlada splošno mnenje, da bode zaprskatal na Balkanu vnovič strašen ogenj, ako ga bode Grčija podpihnila.

Velika zimska bitka v Champagni.

Kakor se poroča, trajali so zadnje dni srđiti boji v Champagni naprej. Sklepa se, da je teh ljutih bojov konec, kajti napadi Francozov in Angležev so precej ponehali. Zaveznika sta namreč računila, da se bode njima posrečilo nemške bojne vrste tukaj predreti, ker so Nemci mnogo vojaštva ondi odtegnili in ga poslali proti Rusom v Mazuriji; nameravali so stem nekako ravnotežje ustvariti ter uspeh zmage nad Rusi kolikor mogoče paralizirati.

Od 16. februarja sem je trajala toraj tamkaj noč in dan strašna bitka. Sovražnika (Anglež in Francoz) imela sta ondi celih šest armadnih korov, strašansko množino artiljerije s topovi iz domačih kakor tudi iz ameriškanskih tovarn, ki so večkrat samo v 24 urah oddali po 100.000 strelcev proti Nemcem, kateri so imeli samo dve diviziji obrenskih krdel, razvrščeni v osem kilometrov široki bojni črti. Kljub temu silovitemu navalu so Nemci sovražnika odbili in celo več kot 2450 neranjenih nasprotnikov vjeli, med temi 35 oficirjev.

Sovražnika sta imela trikrat večje izgube kot Nemci, v vsej bitki sta namreč izgubila več nego 45.000 mož. Nemška fronta stoji v Champagni sedaj bolj trdo kot poprej, nepremagana, neomajana, — nov dokaz nemške hrabrosti in neustrašenosti.

Amerika proti Japonski.

Milano, 8. marca. Listi poročajo iz New-Yorka: Združene države so izročile v Tokiu v petek napovedani ugovor proti omejitvi nedotakljivosti Kitajske in zahtevajo, naj jim uradno naznanijo, kaj da zahteva Japonska.

Vojaške zadeve.

Izdržavljenje črnovojnih zavezancev med vojnim časom. C. kr. ministerstvo za deželno brambo je z odlokom z dne 23. januarja 1915, Dep. XIV, št. 1344/1914, naznanilo, da je v vojnem stanju potem, ko se je sklicala črna vojska do časa, da se razpusti, potrebno za dosego tujega državljanstva posebno dovoljenje, ki se more podeliti le po Najvišjem odobrenju in sicer radi posebnega obveznega razmerja, ki stopi na podlagi § 4 črnovojnega zakona in veljavo za ta čas pri onih črnovojnih zavezancih, ki svoje naborne dolžnosti še niso izpolnili in že torej spadajo pod določbo § 62 voj. zak. kakor tudi pri vseh drugih črnovojnih zavezancih.

To dovoljenje je potrebno za vse črnovojne zavezance, katere zadene ta sklic črne voje brez razločka, ali so služili ali ne, ali so bili že pritegnjeni k službovanju ali ne, in velja to zlasti tudi v razmerju napram Ogrski.

Vsi spisi torej, ki se nanašajo na izdržavljenje črnovojnih zavezancev, se morajo torej od sedaj naprej službenim potom predložiti c. kr. ministerstvu za deželno brambo.

Vojaški dopusti (Urlaubsbewilligungen) zaradi spomladne setve. Dopusti iz oddelkov, ki stoje za fronto. — Odpošiljatev delavskih oddelkov. Da bi se zamogla spomladnja setev urno in popolnč opravi, je vojaška uprava oziraje se na veliko važnost tega vprašanja iz gospodarskega kakor tudi vojaškega stališča ukrenila, da se smejo moštva, ki pripada kmečkemu stanu in stoji sedaj zadi za bojiščem, kakor so to nadomestni oddelki, okrevajoči in v drugih zavodih se nahajajoči, dovoliti kratki dopusti, v kolikor to pripuščajo naprave za nadomestila armade na bojišču in vsakojaki drugi vojaški interesi.

Dopusti se odmerijo tako, da se zamorejo najnujnejša poljedelska opravila s pomočjo dopustnikov izvršiti in da se bojo dopustniki kolikor mogoče premenjavali med časom setve. Najdaljši dopust se zamore dobiti za 14 dni. Prosimi sme zanj pri svojem pristojnem poveljništvu ustmeno tisti sam, ki ga želi doseči, ali njegovi svojci pri pristojni politični okrajni oblasti. Dopust se podeli od poveljnika dotičnega oddelka (Abteilungskommandant). V prvi vrsti se bode iziralo pri dovolitvi dopustov na samostojne kmetovalce in sicer po stopnji potrebe, potem na sorodnike, ki so že preje domačim v kmetovalstvu pomagali, in slednjič poljedelske delavce sploh.

Čas, za katerega se dopust dovoli, se ravna po času setve v dotičnem kraju in tudi še po drugih krajevni razmerah. Dopustnikom se izda dopusten list (Urlaubschein), na katerem je zapisano, da ima njegov lastnik pravico do proste vožnje po železnici (freie Fahrt) na dom in spet nazaj v svojo vojaško bivališče. Za čas dopusta stoje pod nadzorstvom občine in politične okrajne oblasti in morajo vsa potrebna poljedelska opravila vestno in redno izvrševati.

Svoje navadno plačo dobivajo dopustniki tudi za čas dopusta, istotako tudi njih svojci odmerjene podpore. Posamezne občine kakor tudi posestniki poljskih zemljišč zamorejo dobiti v pomoč tudi cel oddelek 20 mož, ako se potom politične oblasti za nje prosijo in je še dovolj sposobnega moštva na razpolago. Za stanovanje in prehranitev došlega moštva mora skrbeti dotična občina, oziroma posestnik, pri katerem delajo.

V posebno ozira vrednih in utemeljenih slučajih podelili se bojo na prošnjo, ki se ima pri politični okrajni oblasti vložiti, časovno omejeni odpusti (zeitlich beschränkte Enthebungen) za samostojne kmetovalce in posamezne poljedelske uradnike. Konečno se mora še pripomniti, da se na prošnje, vložene naravnost domobranskemu ministerstvu, ne bode oziralo.

Sklicanje 37 do 42 letnih črnovojnikov. Pozivni razglas: Na postavi Najvišje zaukazanega sklica skupne c. kr. in kr. ogr. črne vojske, se pozovejo na črnovojno službovanje z orožjem:

V letih 1873 do vštvetši 1877 rojeni črnovojni zavezanci, ki so bili na naboru ali na popreskušnji spoznani za „nesposobne za orožje“, ali so bili do 31. dne julija 1914 l. po vnovičnem zdrazvstvenem pregledu odpuščeni iz skupne vojske, vojne mornarice, deželne hrambe ali orožništva, ter tisti, katerim ni bilo več treba priti na nabor zaradi časa, v katerem so pridobili avstrijsko ali ogrske državljanstvo ali bosansko-hercegovinsko deželanstvo; vsi ti, ako se sedaj pri naboru spoznajo, da so sposobni za črnovojno službo z orožjem.

K naboru niso dolžni priti:

a) Tisti, ki opravljajo že sedaj — tudi brez orožja — in sicer vsaj od 1. dne februarja 1915

1. pri črni vojski zvezanih korporacijah pa od 26. oktobra 1914 l., črnovojno službo, ali sicer aktivno službo, dokler so v tem razmerju;

b) zdravniki (doktorji medicine);

c) vojaški gažisti v pokoju in v razmerju izven službe, potem vsi, ki so služili pri vojaki in uživajo državno preskrbo;

d) tisti, ki so zaradi kake hibe, ki dela človeka za vsako službo nesposobnega, sploh oproščeni črnovojne dolžnosti, ako imajo črno-dosluznico ali črnovojno oprostilno izkaznico, oziroma so bili že svoječasno izbrisani v nabornem seznamku;

e) tisti, ki so bili po vnovičnem zdravstvenem pregledu šele v času svoje črnovojne dolžnosti oznamljeni za „nesposobne za orožje“;

f) osebe, ki nimajo ene noge ali ene roke, ki so gluhoneme, bedaste in sodno proglašene za blazne, umobolne ali slaboumne, ako se ni itak že doslej izreklo, da so oproščene črnovojne službe, nadalje drugi bolniki na umu in taki, ki imajo božjast, vsi ti, ako je na prebiranju predložen tozadeven dokaz.

N a b o r. Da se preskusi njihova sposobnost za črnovojno službo z orožjem, se pozivljajo oznamljeni črnovojni zvezanci, da pridejo pred naborno komisijo za prebiranje črne vojske. Te komisije bodo uradovale v času od 6. dne aprila do 6. dne maja 1915 l.

Kraj, dan in ura uradovanja se razglasi s posebno objavo.

Kateri komisiji za prebiranje je odkazan posamezni črnovojni zvezanec, se ravna po njegovem bivališču ob času, ko se izda ta razglas.

Črnovojnim zvezancem se dovoljuje brezplačna vožnja po železnicah in parnikih v stajališče naborne komisije in nazaj. Kdor želi to ugodnost, mora v občini bivališča (pri občinskem uradu, magistratu) v času do 20. dne marca 1915 l. prositi za izdajo črnovojne izkaznice.

Vsi črnovojni zvezanci, ki bivajo v drugem političnem okraju, ne v okraju svoje domovinske občine, ter morda v posebni objavi sicer oznamljeni črnovojni zvezanci, se morajo na vsak način, in sicer v času do 20. dne marca 1915 l. zgledati pri občinskem uradu (magistratu) občine svojega bivališča s svojimi listinami, n. pr. krstnim ali rojstnim listom, domovnico, delavsko ali poseleko kuzjičico itd. in dobijo tam črnovojno izkaznico.

Črnovojno izkaznico je treba skrbno hraniti in jo prinesiti k naboru seboj.

V tem razglasu oznamljeni črnovojni zvezanci, ki so bili v nepremagljivim ovirami zadržani, priti na prebiranje ob dnehu, ki pridejo zanje v poštev, se morajo predstaviti komisiji v dodatno prebiranje (Nachstellung). Kdaj in kje bodo poslovali te poslednje komisije, se objavi posebej.

O d h o d v a l u ž b o v a n j e. Tisti, ki so bili na prebiranju spoznani, da so sposobni za službovanje, se pozovejo za poznejši čas.

Kam morajo potem odriniti v službovanje tisti, ki so spoznani za sposobne, izvedo pri naboru.

Tisti, ki so bili na dodatnem prebiranju spoznani za sposobne, morajo odriniti v službovanje v 48 urah potem, ko so bili odbrani.

U g o d n o s t i. Tisti črnovojni zvezanci, ki spadajo med osebe, imenovane v § 29 vojne zakona (posvečeni duhovniki, nameščenci v dušnem pastirstvu ali v duhovski učiteljski službi, kandidati duhovskega stanu zakonito pripoznanih cerkev in verskih družb), se ne privzemajo na črnovojno službovanje z orožjem; priti morajo na prebiranje in prinesiti seboj dotične listine, ter dokazati to svojo lastnost.

Črnovojnim zvezancem, ki so dokazali po vojnem zakonu za ugodnost enoletne prezentne službe določeno znanstveno usposobljenost ali svoječasno na naboru, ali jo dekažejo sedaj pri naboru, se podeli dovoljenje, nositi znak enoletnih prostovoljcev v času svojega črnovojnega službovanja.

V tem razglasu oznamljeni črnovojni zvezanci morejo, ako so bili pri naboru spoznani za sposobne, prostovoljno vstopiti tudi v skupno vojsko, vojno mornarico, ali deželno brambo, in sicer ali na triletni — prezentni službeni čas, ali pa na dobo vojne.

Po prezentaciji pa je prostovoljni vstop v vseh teh primerih dopusten le pri tistem vo-

jaškem krdelu, kateremu je bil dotičnik pridružen za črnovojnika v vojaško izučbo.

Gospodarske stvari.

Odvrnitev razkosanje zemljišč, ki se ga je bati vsled vojnih dogodkov. Kakor sledi iz v št. 49 Naredbenega lista c. kr. štajerskega nameštništva v letu 1914 pod št. 304 pod zgorajšnjim naslovom objavljenega nameštniškega odloka z dne 27. novembra 1914, št. 2/2335/1, se je že prebivalstvo svarilo pred preneglami prodajami zemljišč in se mu je pri tej priliki priporočalo, da se naj posvetuje z onimi mesti, ki so poklicana varovati korist kmetov.

Kot tako mesto se je določilo deželno delavsko izkazovalno mesto v Gradcu, ki bode imelo v evidenci vse nameravane prodaje zemljišč pri posebni z njim združeni poizvedovalnici.

To poizvedovalno mesto ima naslov „Poizvedovalno mesto za kmečke prodaje posestev pri c. kr. nameštništvu v Gradcu“ in se nahaja v poslopju stare univerze, 2. nadstropje.

Torej je nujno potrebno, da se vsi oni, ki se čutijo prisiljeni svoje posestvo prodati, predno storijo kak korak glede prodaje, obrnejo do imenovanega mesta in tamkaj prijavijo posestvo, da je na prodaj.

Poizvedovalno mesto bo, kakor že zgoraj omenjeno, imelo v evidenci vsako priglašeno posestvo, ki je na prodaj, in si prizadevalo za isto poiskati kupca.

Da se olajša delovanje poizvedovalnega mesta pri iskanju primernih kupcev, se priporoča, da se vsaki prijavi priložijo še sledeči podatki glede posestva:

1. Prepis zemljiškoposestne pole,
2. zemljeknjižni izvleček,
3. visokost kupne cene in
4. eventualno cenilna vrednost posestva.

Občinskim predstojništvom se torej naroča, da pri poročilu nameravane prodaje posestev, ki ga nalaga uvodoma omenjen odlok, izročijo tudi zgorajšnje podatke večkrat omenjenemu poizvedovalnemu mestu, do katerega se tudi naj obrnejo vsi kupci, ki želijo kupiti eno ali drugo posestvo, ki ga to poizvedovalno mesto v dnevnih in Naredbenem listu izkaže na prodaj, da se jim dajo, natančnejša pojasnila. Vsa pojasnila se dajajo brezplačno.

Skrb za odgojevanje žrebet. Ker se za vojaške namene potrebuje veliko število kobil, bo imelo za posledico, da se bo število v letu 1915 povrženih in odgojenih žrebet močno skrčilo.

Ker se to ne bo zgodilo samo na Štajerskem, ampak tudi v vsej ostali Avstriji, na Ogrskem in v drugih se vojskujočih državah, je jako malo upanja, da bi se mogle v prihodnjih 3—4 letih preskrbeti vprežne živali iz drugih dežel.

Nevarnost občutnega pomanjkanja vprežnih živali v prihodnjih letih bo povečana še s tem, da se bo porabilo mnogo več volov za klanje.

To pomanjkanje vprežnih živali lahko močno ovira poljedelstvo.

Da se zaprečijo te posledice, je pozvati posestnike kobil, da spuščajo k žrebcem v spuščajni dobi 1915 vse kobile v starosti 4—12 let. Nadalje je počiti posestnike kobil, da se morajo v letu 1915 spustiti k žrebcem tudi take kobile, ki so bile v normalnih časih zaradi eksterijernih in drugih pogrškov izključene od plemenstva in da se morajo predobro rejene kobile pred začetkom spuščalne dobe slabo hraniti, da bo sigurnost vbrejenja večja.

S kmetov prihajajo pritožbe, da določbe vladine naredbе glede dnevne množine moke, ki se sme uporabiti, premalo vpošteva kmečke razmere. V strogem smislu na in za osebo 240 g moke iz lastne zaloge. Naredba ne izključuje, da se sme poleg tega še kupovati potrebna množina kruha. Rodbine po mestih in trgih so torej precej na boljsem, ker lahko porabijo odmerjeno množino moke (240 g) izključno za kuhinjske potrebe, kruh (na katerega pripade skromno računano dnevno ca 200 g moke za osebo) pa si prikupijo. Na deželi pa je povsem drugače. Tam se peče kruh doma. Potrebno moko vzame zlasti kmet iz lastne zaloge. Ako naj veljajo tudi za te slučaje predpisi naredbе,

potem porabi kmet celo dovoljeno dnevno porcijo moke samo za kruh — za kuho mu pa ničesar ne preostaja. Pri tem je treba pomisliti, da so žganci, štruklji, močnik na kmetih glavne jedi in da se na kmetih ne je mesa, kakor v mestih ali trgih, za katerih prebivalstvo igra mesnata hrana veliko vlogo ter naravno zmanjšuje konzum moke. Naredba, ki predpisuje konzum moke je torej, v kolikor se nanaša na kmečke razmere, nujno potrebna reforma.

Ne godrnajte temuč ubogajtel! V 9. številki „Štajerca“ objavili smo v oddelku „Razno“ cesarsko naredbo, s katero se ureja promet s žitom in zmljetimi proizvodi, kakor tudi razglas deželnega predsednika k oklicu, s katerim se na podlagi cesarske naredbе celokupne zaloge žita (pšenice, rži, ovs, ječmena in koruze) ter mlevskih izdelkov vseh vrst (moka, zdrob, ječmenček i. dt.) z današnjim dnem do nadaljnjega uradno zapечатijo.

Svrha te cesarske naredbе je ta, da se zagotovi prebivalstvu v državnem zboru zastopanih kraljevin in dežel pokritje in potrebščine krušnih sadežev in moke do prihodnjega pridelka kljub različnim oviram, ki so jih povzročili vojni dogodki.

Ta namen se more ob vladajočih razmerah doseči le s splošno ureditvijo porabe na ta način, da se naneslo svobodnega prometa z navedenimi neobhodnimi potrebščinama izvede organizacija, ki omogoči, da se posameznika da na razpolago le tista množina, ki na podlagi razmerja med razpoložljivimi zalogami in skupnim številom prebivalstva odpade na vsakega posameznika, ki ga treba preskrbeti.

Iz te temeljne misli cesarske naredbе izhaja potreba, da se predvsem ukrenata dve pravljajni odredbi. To sta: na eni strani zaplemba vseh žitnih in močnih zalog, ki se izvede z dnem razglasitve cesarske naredbе in na drugi strani natančen popis teh zalog v čim večjem obsegu.

Kakor že omenjeno je zaplemba z 24. februarjem postala pravomočna. Neobhodno potrebno je, da se celokupno prebivalstvo najužatoneje pokori zaplembenim predpisom; vsi prestopki so podvrženi ostri kazni.

Naši očetje, naši soprogi, naši sinovi, naši bratje se nahajajo že mesece v boju z našimi sovražniki in z občudovanju vrednim pogumom žrtvujejo za domovino svoje življenje in svoje zdravje. Mi, ki smo v varnem ozadju, imamo sveto dolžnost, da z natančnim izpolnjevanjem odredb, ki jih je ukrenila vlada v interesu splošnosti, našim hrabrim bojernikom omogočimo, da pribore končno zmago. Spricu tega vzvišene sмотra moramo brez godrnjanja sprejeti majhne težave in motenja v naših življenjskih navadah.

Vsled zaplembe utrpe posestniki v svoji pravici svobodnega razpolaganja precejšno omejitve.

Posestniki zalog smejo za prehranitev svojega gospodarstva, vključivši posle, od svojih lastnih zalog porabiti le ono množino, ki za glavo in dan ne presega 240 gramov moke oziroma zmljetih izdelkov ali 300 gramov zrnja (na mesec 72 kg zmljetih izdelkov ali 9 kg zrnja).

V gospodarstvu ali v gospodinjstvu se sme dnevno uporabiti le 1 kg 200 gramov moke.

Peki in slaščičarji smejo v svojih obratih porabiti za peko le toliko moke, kolikor je potrebno za pokritje neposredne porabe njihovih odjemalcev v območju njihovega političnega okraja njihovega bivališča.

Oni, ki moko in druge zmljete izdelke obrtoma proti odškodnini oddajajo tretjim osebam, kakor n. pr. mlinarjem, trgovcem z moko, konzumnim društvom, špicerijskim trgovcem in enakim, smejo isbotato moko oziroma zmljete izdelke dobavljati le v toliki meri, kolikor je potrebno za pokritje neposredne porabe njihovih odjemalcev v območju političnega okraja njihovega bivališča.

Posestniki konj smejo do zalog ovs, ki se nahaja v njihovi posesti, pokrmiti na dan povprečno 3 kg za vsakega konja.

Samo ob sebi se razume, da smejo mlinarska podjetja zrnje zmljeti; ravno tako se smejo dovršiti že začetni transporti v notranjosti države.

Veled teh določb, ki so v razglasu o zaplembi izrečno narejene, je v zadostni meri zagotovljena preskrbitev prebivalstva s kruhom in drugimi jedmi, ki se narejajo iz moke. Zato je tem strožje zahtevati, da konzum absolutno ne prekorači določenih množin.

Vsaka poraba, ki gre nad navedene določbe je brez posebnega dovoljenja politične okrajne oblasti oziroma mestnega magistrata nedovoljena; zato se zaplenjena zaloge zrna in moke ali drugih zmletih izdelkov brez posebnega dovoljenja politične okrajne oblasti ne smejo predelati, porabiti pokrmiti, prostovoljno ali prisilno razpečati. Samo ob sebi je razumno, da politična oblast tega dovoljenja tam ne bo odrekla, kjer res obstaja potreba za to; vendar se mora prebivalstvo v ogib težkih kazenskih posledic izrečno svartiti, da bi prošnja za tako dovoljenje opustilo ali se mu izognilo.

Konečno bodi iz vsebine cesarske naredbe naglašeno še to, da morajo biti pošiljatve zrna in moke oziroma drugih zmletih izdelkov, ki se naj prepelajo po železnici, previdene s posebnim prevoznim potrdilom, ki ga izda politična okrajna oblast.

Zadržnim ali zaplembnim odredbam bo neposredno sledil popis vseh zalog; priobčili bomo kratko, splošno razumljivo pojasnilo o načinu, po katerem se bo v deželi izvršil popis zalog.

Razne reči.

Občinski svet in mestni šolski svet ptujski sta darovala vsak posebej 50 kron „Rdečemu križu“ namesto venca za umrlega prošta J. Fleck a.

Nova zima nastala je v naših krajih. Od ponedeljka sem brije snežena burja kakor bi bilo v začetku ali sredi zime. Iz Koroškega se poroča o mnogih plazovih ki so učinili v hribih že mnogo škode in uničili že tudi nekaj človeških življenj. V eni sami koči je bilo ednajst oseb zasutih in le malo jih so smrti oteli.

Prodaja zrnja in moke v mestu in okraju Ptuj je glasom naznanila ptujskega mestnega magistrata s dne 9. marca 1915, št. 1/1433, spojazumno s tozadevnimi dovolji ces. kr. okr. glavarstva in ces. kr. namestništva v Gradcu spet prosto dana, to se pravi: Vsakdo si zamore zanaprej brez omejitve kupiti toliko moke ali zrnja, kolikor ga za svoje potrebsčine potrebuje.

Namesto venca za rajn. mil. g. prošta Jožefa Fleck je podarilo uradništvo ces. kr. okrajnega glavarstva in Ptuj v korist fonda za priskrbitev umetnih telesnih udov za vojaške osebe predsedništvu ces. kr. namestništva v Gradcu znesek 50 kron.

O ptujskih ces. kr. prostovoljnih strelcih. Streljanje na tarčo, ki se je vršilo v nedeljo 7. t. m. na ces. kr. vojaškem strelišču pri Ptuj izkazalo je ugoden rezultat. Navzoč je bil gospod stotnik Rosenberg s svojim pribočnikom. Razdelilo se je med najboljše strelce 8 premij po 2 in po 1 kroni, vrhutega prejel je še vsak strelce 50 vin. za južino. V torek 9. t. m. inšpiciral je naše strelce gospod ritmister Paternolli, poveljnik bataljona v Mariboru. Prihodnjo nedeljo 14. t. m. bo — pri ugodnem vremenu — zopet vadbeni pohod k sv. Barbari v Halozah, kjer se bode vršila slavnostna zaprisega teh vrlih mladenčev. Po zaprisegi dobi

vsak strelce 1 K 50 vin dnevne plače. Kakor se sliši praviti, ustanovita se v kratkem dva nova voda (Züge) mladostrelcev in sicer pri sv. Barbari v Halozah in pri sv. Lovrencu v Slov. gor. Mladenčiki, pristopite v velikem številu!

Nov tabor za ruske vjetnike začeli so staviti v velikem obsegu blizu železniške postaje Sterntal na ptujskem polju, ki bo potemtakem postalo nekaka naselbina mogočnega Rusije.

Stavba bolniških barak na takozvanem „Novem svetu“ pri Ptuj urno napreduje. Ranjenci in drugi bolniki, ki bodejo došli semkaj, tolažili se bojo lahko saj s tem, da pridejo na „Novi svet“ in ne že „na oni svet.“

O ptujskih sejnih. Na ptujski sejem za konje in goveda se je dne 2. marca priglasilo 218 konj in 1102 goved, na svinjski sejem dne 3. marca pa 672 svinj. Prihodnji sejem za konje in goveda bode dne 16. marca t. l., sejma za svinje pa 10. in 17. marca t. l.

Odlikovanja pri 26. domobranskem pešpolku (Maribor). Zlato svetinjo za hrabrost prejel je stabni narednik (feldvebelj) Alojz Popelar; srebrno svetinjo I. razreda dobili so: narednik Franc Sauritsch, črnovojniški narednik Kribernegg in črnovojniška korporala Jožef Nedog in Lovrene Divjak; srebrno svetinjo II. razreda: naredniki Franc Bedenik, Franc Tomše, Ciril Daksler, Jožef Krajnc, Karol Hasler in Karol Raschmann; vodniki Franc Ozimič, Franc Glaser, Johan Dünböck, Alojz Mastnak, Anton Podvratnik, Jožef Puncer, Gottfried Hauptmann, Karol Schuchfer, Leopold Klug, Peter Wildoner, Friderik Krammer in Hubert Johann; korporali Karol Berdnik, Martin Schaff, Andrej Čanček, Jakob Jesenek, Franc Klapper, Johan Birnstingl, Karl Gotthard, Franc Tomšek, Matija Peitler, Johan Neuhold in črnovojni korporal Anton Luršak; frajterji Johan Detiček, Alojz Strnad, Anton Težak, Matija Divjak in Jožef Hackl; infanteristi Marko Veigl, Johan Robier, Alojz Sojglič, Jožef Dölzer, Johan Weber, Franc Novak, Johan Golle, Adalbert Satzik, Jožef Hösele, Jožef Nesmann, Johan Slatinek, Maks Senekowitsch, Johan Klementschtisch, Alojz Arbeiter, Johan Jeseničnik, Johan Polančič, Jurij Vodušek, Karol Brunner, Alojz Kidrič, Martin Zöchtl, Alojz Križan, Franc Topolnik in črnovojni infanteristi Johan Wresk, Franc Bresnik, Jožef Schicker ter Karol Jäger.

Vsem čevljarskim mojstrom, ki delajo „na roko!“ Naznanilo se je nam, da kupuje vojni oskrbljevalni urad ces. in kr. vojnega ministerstva (Kriegsfürsorgeamt des k. u. k. Kriegsministeriums) v Gradcu, Sporgasse Nr. 29, od čevljarjev „na roko“ narejene, z rko sešite takozvane „Goiserer gorske čevlje“ za primerno ceno. Posredovalci so popolnoma izključeni. Pozivljajo se toraj vsi čevljarski mojstri v deželi, naj se javijo imenovanemu uradu, da sprejmejo tozadevna naročila. Dobro bi bilo, ako bi se pri ponudbah obenem vposlalo eden par takih čevljev kot vzorec. Plača se blago takoj po prejemu, ako zahtevi odgovarja. Čevlji so našim vrlim vojakom v vojski namenjeni.

Svarilo. Nj. ces. in kr. apost. Veličanstvo je blagovolilo v prid oficijelne vojne oskrbe podpisati predloženo fotografijo z besedami: „Zanašam se na moje narode in na pravičnost naše stvari. Franc Jožef“ (Ich vertraue auf Meine Völker und auf die Gerechtigkeit unserer Sache. Franz Joseph.“) Z najvišjim dovoljenjem smejo se faksimilirane fotografije v prid vojnega pomožnega urada javno prodajati. Temu primerno so se oddajale oficijelne razglednice, ki imajo na naslovni strani nadpis: „Na povelje Nj. ces. in kr. Veličanstva v prid oficijelni vojni oskrbi.“

V najnovejšem času pa se tudi prodajajo karte, ki nosijo ne posebno dobro zadeto sliko cesarjevo in pod njo v rokopisu besede: „Jaz sem vse preskušil in presodil, z mirno vestjo nastopim pot, ki mi jo kaže moja dolžnost.“ („Ich habe alles geprüft und erwogen, mit ruhigem Gewissen betrete ich den Weg, den die Pflicht mir weist. Franz Joseph.“) Na naslovni strani je odtisk: Verlag Wichtige Nachrichten, Berlin. Ker bi prodaja te karte imelo za posledico ne samo oškodovanje pri prodaji oficijelne karte ampak tudi motenje občinstva, je vojni pomožni urad svaril pred nakupom takih kart že potom časnikarstva.

Gališki begunci za kmečka dela. OI ces. kr. namestništva v Gradcu smo prejeli vabilo, objaviti, da se bojo v svrhu oskrbitev letošnje spomladne setve razun vojakov — dopusnikov — kakor je to na drugem mestu današnje številke „Štajerca“ naznanjeno — oddajali iz begunskih taborov tudi delazmožni gališki begunci onim posestnikom, ki bojo pravčasno pri merodajnih oblastvih oziroma korporacijah za nje prosili. Ker za ta obširen razglas v današnji številki ni dovolj prostora, tedaj prosimo naše cenj. čitatelje, ki se za to zadevo zanimajo, naj si povzamejo zaželjena tozadevna razjasnila iz uradnih lepakov (plakatov), kateri bodejo sigurno v vsaki občini nabiti ali drugače v pogled dani.

Obvestilo. Letni, takozvani sredposten sejem za konje in goveda v Celju, ki bi imel biti 13. marca 1915, letos odpade iz sanitarnih ozirov.

1600 knapov zasutih. Iz Kordove na Španskem poročajo listi, da je bilo 4. marca v rudokopu Cabeza del Buly vsled eksplozije 1600 rudarjev zasutih.

Dopisivanje z vjetniki na Ruskem je začasno ustavljeno in sicer kar zadeva pisma; dopisnice se bodo tudi zanaprej dostavljale kakor dosadaj. Vzrok tej omejitvi je baje prenakopičenje pisem, katera cenzorji ne zamorejo vse tako natančno pregledati, kakor jim velevalo dotični predpisi ruskih oblasti.

Obsojen general. Kakor se poroča iz Niša, bil je ondi baje obsojen na eno leto ječe srbski general Kondić. Vzrok obsodbe je bil ta, ker je Kondić vodil srbska krdela pri vpadu v Srem (Syrmien) tako neprevidno in nerodno, da so S-rbi tamkaj izgubili 6000 mož.

Detomor. Dne 20. februarja je našel posestnik Egidij Potočnik v Prevaljih za svojim škodnjem mlakico kvi in od tod naprej krvavo sled v hosto, kjer je našel mrtvega novorojenčka. Sumil je takoj, da je mati tega otroka njegova lastna dekla Alojzija Vodušek iz Ljubljane, ki je to tudi potrdila, a se izgovarjala, da je date prišlo mrtvo na svet. 21 letno dekle so seveda koj djali pod ključ, ker so zdravniki spoznali, da se je otrok porodil živ in šele potem umrl vsled mraza, ko ga je mati v hosti odložila.

Za darovane zimske predmete vojakom na bojišču izrekamo v imenu vseh ob prejemu istih najsrčnejšo zahvalo vsem darovalkam in darovalcem. Pozdrav! Četovodje: Anton Polič, Janko Ciglar in Franz Feigel, Fb. B. 8/5 K, vojna pošta 109.

Francosko bode „baje“ postalo kraljestvo? Rimski list „Tribuna“ ve poročati, da je na Francoskem neka močna stranka za to da se proglasi za francoskega kralja belgijski kralj Albert, ki je sedaj takorekoč brez dežele. Ta mož je baje danes na Francoskem najbolj priljubljen med vsemi, ki segajo po francoski kroni. Bo težko kaj kruha iz te moke!

Prvo sv. obhajilo sredi med junaki. Nasledni mičen dogodek ali sličico priobčili je „Slovenec“: Nadvojvodinja Matilda, najmlajši otrok cesarjevo

Najboljša žensk.

Izmed kreposti žensk je najplemenitejša gotovo nje uslužnost pri nesrečah, nezgodah, boleznih in trpljenjih, in zato je najboljša ženska ona, ki ve naprej pomagati v domači rodovini, ako mož ali otroci nenadoma obole ali si s prehlajenjem, prepihom, prenaporom itd. nakopljejo kako bolezen.

Ako gre torej za revmatične bolezni, ranitve, izpuščaje, zmečkanine, vratne bolezine ali gla-

vobol, bode pač skoro vse ženske segle po Fellerjevem bolečine tolažečem rastlinskem esenčnem fluidu z znamko „Elsa-fluid“, ki ga imajo vedno doma.

Utegnilo bi biti našim bralcem koristno izvedeti, kako piše o tem znana pesnica Pavel Marija Lacroma pl. Eger Schmitzhausen: „Usojam se Vam povedati, kako dobro mi je Vaš od baronice Freitagh izročeni fluid z namko „Elsa-fluid“ storil za mojo obrazno nevalgijo. Sprejmite izmed velikega števila do najtoplejše zahvale obvezanih ljudi iskreno zahvalo.“

Fellerjev „Elsafluid“ je pa pri ženskah jako

priljubljen tudi za lepotilo proti pegam, lisam, ogrcem in za negovalno las, proti izpadanju in prhljaju. Dela zdravo lasišče, belo mehko in čisto kožo na obrazu in rokah in povsod izkazuje osvežujoč in poživljajoč učinek.

Naročite si 12 steklenic za 6 K franko od lekarnarja E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 241 (Hrvatsko). To izborno domače zdravilo smo poskusili sami in je našim bralcem moremo priporočiti najtopleje, kakor tudi Fellerjevo milo odvajajoče rabarbarske kroglice z namko „Elsakroglice“, 6 škatljic franko za 4 K 40 vin.

... filir.

hčere gospe nadvojvodinje Valerije in nadvojvoda Franca Salvatorja, je bila nedavno pri prvem sv. obhajilu. Osemletna deklica se je pripravljala na to slovesnost s tridnevniimi duhovnimi vajami, kojih se je udeležila tudi mati Valerija z družino. Srečna ura je prišla. Cesarjeva najmlajša vnukinja je pristopila k mizi Gospodovi, z njo pa tudi vzvišena družina. Potem pa — ganljiv prizor — se je približala k angelski mizi tudi dolga vrsta ranjencev, med njimi nekateri oprti na berglje, drugi z obvezano roko ali glavo. Cesarska prvoobhajanka sredi med junaki! Bili so to ranjeni vojaki, ki jih je nadvojvodinja sprejela v oskrbo na svoj grad Wallsee. Ranjence obiskuje in obvezuje dan na dan Valerija sama. Hoditi smejo v cesarsko kapelo k sveti maši ter molijo skupno s cesarsko hčerko sv. rožni venec. Lep zgled krščanske ljubezni!

Vjet ruski knez na begu. V bojih pri Przemyslu vjeli so naši med drugimi tudi ruskega prostovoljca, k neza Vladimira Jaschowil. Nastanili so ga v nekem jetniškem taboru na Češkem, od koder se mu je posrečilo pobegniti. Podal se je v Trst, a tamkaj so ga spet prijeli ter pod vojaško eskorto tirali na Dunaj in potem v jetniški tabor nekam drugam.

40 vagonov žita zgorelo je v Kraljevem gradu na Češkem, kjer so napravili velike magacine ali skladišča za zrnje, ki je za armado namenjeno. Sreča je bila, da še ni tje dospelo vso žito, kolikor ga je imelo priti. Sumi se, da je požar učinila hudobna roka in se v svrhu razkritja vrše že natančne preiskave.

Važno za vsako ženo, podučiti se o higijeni in negovanju trupa in zlasti prideliti si jasnosti, koliko boleznih pri ženskah le veld neprevidnosti nastane, in kako lahko se to oprepreči. — na poljudni način pove to zanima knjiga „Was ist Hygiene“, ki jo na zahtevo kemik C. Hubmann, Dunaj XX., Petraschasse 4 brez stroškov pošlje.

Prevarljivo je vreme v sedanjem letnem času. Ko smo na prostem, pride mahoma mraz in domu prišedi začetno naenkrat težkove v prsih, pehanje v ramah, nahod, smo hripavi in še druga znamenja bolehnosti se pojavijo. Fellerjev preizkušeni, zasleženje in bolečine odstranjajoči „Elsafluid“ nam povzroči v takih slučajih takoj olajšavo. Vedno naj bi bil v hiši 12 steklenic za 6 kron pošlje poštine prosto lekarinar E. V. Feller v Stubici. Elsatrg št. 241 (Hrvatsko). Tudi se obenem lahko naročijo Fellerjeve lahko čistične rabarbarje, krogljice s znakom „Elsa-Pillen“, 6 skatljic za 4 krono, poštine prosto.

Senzacijelna poudba. Opozorjamo naše p. n. čitatelje na naše naznanilo popularnih novosti M. Swoboda, Dunaj III/2, Hiesgasse 13. Posebno na krasne, zido-štikane bluze iz najfinjšega sukna v vseh obstoječih barvah za čudno nizko ceno K 1.95 za komad. 6 komadov samo K 11. — in se prida povrh še eden „Spitzenjabot“ ali pa lep „Spitzenkragen.“

Loterijske številke.

Gradec, dne 3. marca: 72, 20, 27, 24, 3
Trst dne 10. marca: 58, 7, 32, 26, 16.

Listnica uredništva.

Aračič Anten, vojna pošta št. 186: Kako vidite, je Vam ustrezno. Pozdrav Vam in vsem Vašim tovarišem. Bog z Vami! Dopisnik iz Kamnice: Precisebno; v sedanjem času ne gre. Mlinarju v L. Vaš dopis smo prejeli toda brez podpisa. Gre v koš. Samo našim naročnikom se dajejo na vprašanja zaprošena pojasnila, kolikor je to sploh mogoče.

Vsled neizmerno zvišanih cen surovin smo primorani ceno

Lysoform-mila (Lysoform-Seife)
za 20 vinarjev
pri komadu zvišati.

Uljudno Vas prosimo si zapomniti, da stane zanaprej 1 komad lysoform mila K 1.20

Cene za lysoform-razkuževalna sredstva ostanejo za sedaj še pri starem in sicer:

100 velikih steklenic K 80—	1 kilo steklenica K 4.60
250 „ „ „ 160—	2 1/2 „ „ -kengla „ 10—
500 „ „ „ 280—	4 1/2 „ „ „ „ 16—

Kako dolgo da bomo pri teh še nikdar tako zvišanih cenah ostali zamogli, se ne more reči, in vsak način pa našim cenjenim odjemalcem svetujemo, da si za svoje potrebe ne vsaj za nekaj časa tega blaga priskrbi. 128

Lysoform-tovarna (Lysoform-Werke), Ujpest.

Tesarji in dninarji

za stavbo mostov se proti dobri plači takoj sprejmejo pri podjetniku Alkier, taborišče v Sterntalu pri Ptuj (Baununternehmen Alkier, Barackenlager in Sterntal b. Pettau). 135

NAZNANILO.

Sredposten sejem

ki bi se imel 13. marca 1915 v CELJU vršiti,

je zaradi sanitarnih ozirov odpovedan.

Mestni urad v Celju,

dne 9. marca 1915.

Mestni župan:

dr. Jabornegg m. p.

Sporočite nam svoj naslov,

da Vam pošljemo navdilo, kako se Vam pri pametnem varčevanju zamore nakloniti

velika svota denarja!

„Glücksbote“ Ljubljana 101.

Sladko gorsko

seno

je na prodaj. Vpraša naj se pri g. **Josef Kallenz**, trgovina s stekleninami (Glas-handlung) v Ptuj. 115

VINIČAR

z večimi delavskimi močmi sprejme se takoj pri: **Otto Schwarschnig** v Majšpergu pri Ptuj. 110

Rožje (cepiče) I. vrste

od Riparia portalis in Hebride ima na več tisoč na prodaj po nizki ceni: **Simon Potočnik**, posestnik, pošta **Zetale** pri Rogatecu, Štajersko. 122

XXXXXXXXXX

Dve njivi

se daste v najem. Vpraša se naj v upravi, **Stajerca**.

Dekla

za vsako delo, pridna, močna in spretna, se takoj sprejme pri g. **Marija Grundner**, v Poljčanah. Mesečna plača 12 kron. 157

Delavci,

stari od šestnajst let naprej, dobijo trajno službo v tovarni za užgalice v Rušah. (Zündwarenfabrik in **Maria Rast** b Marburg s/Drau 129

Oženjen majer brez otrok, apreten delavec na polju in v vinogradu, se sprejme.

Graz, **Triesterstr. 54.** (Gasthaus). 130

Židano štikana bluzo samo K 1.95.

Čudež industrije za štikanje.

Veletni modni štof z bogato židano štikarjijo.

Kompletno za eno bluzo samo K 1.95. 138

Krasno lepo! Zadnja novosti

Par sto tucatov teh krasno lepih, bogato z židano štikanih štofastih bluz v nežnih lepih barvah, kakor belo, creme, rosa, svilo-plavo, srednje-plavo, modno-lila, rdeče, zeleno, drap, temno-plavo, fraise, rujavo, črno, sploh v vsaki eksistujoči barvi, prevzeli smo od neke razpuščene švicarske štikarijske tvornice in zamoremo te krasne bluze po en-gros-prodaji velikih množin za to smešno ceno razprodati. — Te bluze so trikratno svote vredne. — Pri najmanjšem nakupu 3 kosov tudi v različnih barvah po želji per kos K 1.95. Pri nakupu 6 kosov starejo vsi skupaj le K 11.— in se poleg tega fini jabot iz čipk ali pa fini „Spitzenkragen“ zastojn priloži. Edina razprodaja po povzetju.

M. Swoboda, Dunaj, III/2, Hiesgasse 13—114.

Hranilnica (šparkasa) mestne občine Celje.

Razglas.

Hranilnica mestne občine Celje naznanja, da se pri njej kakor doslej tudi zanaprej obrestujejo hranilne vloge s

4¹/₂ %

Z novimi kakor tudi s dostavnimi vlogami zamore lastnik vložne knjižice vselej in v vsaki višini vloge prostovoljno razpolagati.

Knjižice lastnih hranilnih vlog kakor tudi vojnega posojila se sprejemajo v brezplačno shranitev.

Zunanjim vložiteljem nudijo se brezplačno na razpolago poštni-položni listi.

V spomin 50-letnega obstanka te hranilnice

izdajale se bodo v tekočem letu posebno lepo opremljene vložne knjižice, ki imajo izvanredno sposobljenost za darila.

Vojna ura 1914.

Z dvojnimi reliefom: Njeg. Vel. cesar Franc Jožef I. in Viljem II. Z združenimi močmi ali pa Viribus unitis 1914 z železnimi ali pa z ofiijelnimi zveznim križcem c. k. vojnega ministerstva: jeklo ali nikel 6 K, z usnjatim napestnikom K 6—, posebno plošnata K 8—, z radium-pripravo K 10—, s žepno budilnico K 15—, cena niklasta ura K 3—. Vojna verižica K 1—, vojna budilnica „bobnar“, ki bobna gerarmlarš K 6—. Vojna budilnica „Trommler“ K 6—. 3 leta garancije. — Pošlje po povzetju prva zaloga vojnih ur.

Max Böhnel, Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/51.
Originalni fabrični cenik zastoj. 65
Novost! Srebrna zapesna uza z dvojnimi krovom K 90—.

Kava

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10— franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najfinejši čaj K 2— oddaja A. Sapira, 490, eksport kave in čaja Galanta. 756

5 vinarjev

stane dopisnica, s katero zamorele zahtevati moj glavni cenik z 4000 podobami, ki vsebuje bogato izbiro potrebnih ra bñih in darilnih predmetov ter se pošilja vsakomur zastoj in franko. 39

Prva fabrika ur HANNS KONRAD
c. in kr. dvorni Lieferant, BRÜX št. 730 (Češko).
Prave nikel-žepne-ure K 4 50, 5—. V srebru K 8 4', 9 50, niklasta budilnica K 2 40, ura-kuka vica K 7 85, ura na pendelj K 9—.
Razpošiljatev po povzetju: izmenjava dovoljena ali denar nazaj.

Viničar

se išče, ki ima najmanj 3 delavske moči in lastno živino. Schauerjeva viničarija v Gorci. Vpraša se naj pri: 115

F. Schmidt, Allerheiligeng. št. 10, Ptuj.

Neprijetne lasi

v obrazu, na lakti in rokavi odpravi tekomi 5 minut
dra. A. RIX odstranjevalec las,
gar. neškodljiv, zanesljiv uspeh, ena doza za K 4.— zadostuje. Pošlje se strogo diskretno.
Kos. dr. A. RIX laborat. DUNAJ, IX., Berggasse 17/K.
Zaloga v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wollfram; v Ljubljani lekarnar: pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč in „Adrija“. 126

Zahtevajte

v vseh trgovinah in trafikah

Štajerčeve užigalice

(„Štajerc“-Schweden.)

Dvovprežen voz (kočija),

polukrit, rumeno lakiran, z usnjatimi polstri in streho iz govejskega usnja, s usnjatim kočijskim zastórom (Spritzleder), tekoč na zamaknenih oljnatih oseh (Patentölachsen) in z dvema svetilkama se prodaja za polovično nakupno ceno. Voz ja na ogled pri: **F. C. Schwab v Ptuj.** 131

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!

Namesto K 12— samo K 6—

15.000 parov čevljev na znore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebanim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 6.—. Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

Poslje po povzetju 111

Eksportna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18.

Oženjen majer

s 3 do 4 delavskimi močmi se takoj sprejme. Kje? pove upravništvo „Stajerca.“ 112

Priporočljiva domača sredstva.

Kitajski železni Malaga, kapljice za okrepčanje krvi proti slabosti in bledičnosti (Bleichsucht) itd.; steklenica 2 K, — Tekočina za prsa in pljuče, stekl. 1 20 K proti kašlju, težki sapi itd. — Čaj in pilule za čiščenje krvi à 80 vin. — Čaj proti gubitju à 80 vin. — Balzam za ghit, ude in žvece stekl. 1 K; izvstno mazilo, ki o odstrani bolečine. — Bleiburški živinski prašek à 1 20 K. Prašek proti odvajanju krvi v živalski vodi à K 1 60 — Izvirni strup za podgane, miši, ščurke à K 1—. Razpošiljatev **L. Herbst**, apoteka Bleiburg na Korčškem. 49

Zlata verižica na obroke!

60 gramov težka K 140— na mesce K 4—, Prvorazredna srebrna ura, 3 srebrni pokrovi K 14— Se pošilja povsod. Kdor hoče poceni uro in verižico kapiti, ne j piše takoj

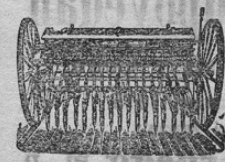
R. Lechner, Goldwarenhaus, Lundenburg 661.

Stavbenschki mizarji (Bautischler)

se sprejmejo. Kje, pove uprava tega lista.

Kolarski pomočnik

priden in izurjen se takoj sprejme pri **Josef Moriggl, kolarski mojster Lana b. Meran, Tirol.** 117

Poljsko orodje,

sejalniki (Säemaschinen), plugi, valjarji, brane, kultivatorji,

stroji za žetev,

stroji za žetev žita, za košnjo trave, za vezanje snopja, za grabljenje in obračanje sena,

mlatilni stroji z navadnim in dvojnimi čistilom, bencin-motorji, bencin-lokomobili

se izdelujejo in pošiljajo v najboljši izvršitvi od trvdke:

PH. MAYFAHRTH & Co. DUNAJ II.,

Taborstrasse šte. 71.

Tovarna poljedelskih in obrtnijskih strojev.

Katalog šte. 558 se dopošlje zastoj in poštne prost. 134

Zagotovljen uspeh, drugače denar nazaj. Zdravniško spricevalo o izbornem učinku!

Polna krasna prsa

dobite pri rabi 127

med. dr. A. Rix kreme za prsa.

Oblastveno preiskana in gar. neškodljiva za vsako starost, hitri sigurni uspeh. Se rabi zunanje. Poizkusna doza K 3—, vel. doza, zadostuje za uspeh, K 8—.

Kosmetisches Dr. A. Rix Laboratorium Dunaj IX., Berggasse 17/K.

Razpošiljatev strogo diskretno.

Zaloga v Mariboru: lekarna pri „angelju varuhu“, lekarna „Marija pomagaj“ in parfumerija Wollfram; v Ljubljani lekarna pri „zlatem jelenu“, v drožeriji A. Kauč, in „Adria-Drogerie.“

Mestna hranilnica v Ptuj

sprejema

do preklica vsako nedeljo in vsak praznik od 9. do 11. ure dopoldne vloge.

Ravnateljstvo.